

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1364/2017
29.06.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиле АА, из места ... у ..., чији је пуномоћник Милош Лончар, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Бранка Војновић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 79/17 од 15.03.2017. године, у седници одржаној 29.06.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се усваја ревизија тужиле, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 79/17 од 15.03.2017. године, тако што се тужилца обавезује да на име доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа 23.000,00 динара месечно, почев од 16.09.2015. године, па убудуће док за то постоје законски услови, до петог у месецу за текући месец, и у случају доцње са законском затезном каматом од доласка у доцњу до исплате, законском заступнику малолетног детета туженом, а преко досуђеног износа до 15% од тужилиних примања, одбија се противтужбени захтев као неоснован, док се у преосталом делу ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 79/17 од 15.03.2017. године одбија као неоснована.

Свака странка сноси своје трошкове поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 912/2015 од 04.11.2016. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се измени пресуда Основног суда у Новом Саду П2 948/2013 од 16.09.2013. године у делу којим је заједничко дете странака - малолетни ВВ, поверено на вршење родитељског права оцу – туженом, те да се одреди да тужилца самостално врши родитељско право над малолетним дететом; да се одреди место пребивалишта детета на означеној адреси мајке; да се тужени обавезе да доприноси издржавању малолетног детета са износом од 170 еура у динарској противвредности месечно, и да се одржавање

личних контаката између оца и детета врши на начин описан у изреци. Делимично је усвојен противтужбени захтев и начин одржавања личних односа између тужиле и детета уређен тако да дете мајку виђа једном месечно, викендом од петка у 16,00 часова до недеље у 16,00 часова на територији ... у месту у коме тужила има пријављено пребивалиште у ..., а по договору странака и чешће, затим десет дана током зимског распуста у континуитету и тридесет дана током летњег распуста у континуитету, с тим да тужила без писмене сагласности туженог не може дете водити ван граница ..., док је део противтужбеног захтева да се лични односи тужиле и детета одвијају једном месечно од петка у 20,00 часова до недеље у 18,00 часова и да се тужила обавезе да доприноси издржавању малолетног детета са 15% од својих примања, одбијен је као неоснован. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 79/17 од 15.03.2017. године, у првом ставу изреке, одбијена је жалба тужиле, а жалба туженог је делимично усвојена, па је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 912/2015 од 04.11.2016. године преиначена у делу којим је одлучено о доприносу издржавања малолетног детета, тако што је тужила обавезана да доприноси издржавању малолетног детета са по 15% од редовних месечних новчаних примања које остварује у ..., умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 16.09.2015. године па убудуће док постоје законски услови, до петог у месецу за текући месец, а у случају доцње са законском затезном каматом од доласка у доцњу до исплате, док је у преосталом побијаном делу првостепена пресуда потврђена, а жалбе су у том делу одбијене. У другом ставу изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија тужиле делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су биле у браку и из тог брака имају заједничко дете малолетног ВВ рођеног ... године. Тужени је усвојио и тужилину ћерку из претходног брака – малолетну ГГ. Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 948/13 од 16.09.2013. године брак странка је разведен, а заједничко дете странака је поверено туженом на самостално вршење родитељског права. Тужила је обавезана да за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно износ од 12.000,00 динара, а виђење мајке и детета је уређено на начин да се одвија по договору странака. Такође је овом пресудом ћерка тужиле из претходног брака – малолетна ГГ, поверена тужили на самостално вршење родитељског права. Пошто су се странке развеле, тужила је са малолетним ћерком ГГ октобра 2013. године отишла у Тужени је у септембру 2014. године дао сагласност да и малолетни ВВ са тужиљом и малолетном ГГ борави у У лето 2014. године су и странке и деца били у ..., па је тужила покушавала да

издејствује туженом боравак у ... и радно ангажовање, а тужени је учио немачки језик. Пошто тужени није могао да остане у ..., односи странака су се погоршали. Тужила је закључила нови брак са лицем који је држављанин За време док је малолетни ВВ боравио у ... тужила је почела да онемогућава контакте детета и оца, па је тужени захтевао да му се дете врати пошто му је пресудом о разводу брака поверено. У мају 2015. године је детету истекао рок важења пасоша, а тужила није могла да га продужи без сагласности туженог који је одбио да да сагласност. Крајем јуна 2015. године тужени је вратио дете из ... у ..., а након што је дете прешло да живи код њега, бранио је тужили да виђа дете. Тужила у ... има пријављено пребивалиште у У браку који је у октобру 2013. године закључила са садашњим супругом, иначе швајцарским држављанином, добила је ћерку ДД дана ... године. Тужила, њен супруг, њихова заједничка ћерка ДД и тужилина ћерка ГГ заједно живе у подстанарском стану површине 126 квадратних метара, а месечна закупнина за овај стан износи 1.700 франака, док режијски трошкови износе око 500 франака месечно. Тужила се добро стара о деци која са њом живе. Одлично говори немачки језик, по занимању је преводилац. Запослена је у школи за учење језика где предаје немачки језик и ради са 50% норме, а зарада јој се креће од 2.500 франака до 6.900 франака месечно. Такође је запослен и њен супруг. Тужени живи у ... у стану који му је поклонила мајка 2015. године. Стан има површину 45 квадратних метара, уредан је и опремљен. У овом стану заједно са малолетним дететом и туженим живи и мајка туженог која је пензионерка и која помаже туженом око детета. Током школске године дете борави са оцем и бабом у ..., јер похађа ... установу, а преко лета је у месту ... где живи мајка туженог и где има кућу и земљу. Тужени је по занимању правник и запослен је у ЋЋ, а његова зарада је око 64.000,00 динара месечно. Тужила дете није видела око годину дана након јула 2015.године када је дете одведено из ... Први непосредни контакт детета и мајке се догодио у дворишту Центра за социјални рад у ... у јулу или августу 2016. године (након јула 2015.године). Мишљење органа старатељства је да тужила поседује неопходне родитељске капацитете и вештине, а такође и да код туженог није дошло до промене родитељског функционисања у односу на претходно донету судску одлуку.

Код овако утврђеног чињеничног стања, основани су наводи ревизије да је побијана пресуда делимично донета погрешном применом материјалног права.

Одредбе члана 77. Породичног закона, прописују услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона прописано је да један родитељ врши сам родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 154. став 1. Породичног закона, прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља. Критеријуми на основу којих се одређује издржавање су потребе повериоца издржавања и могућности дужника издржавања, уз обавезу суда да води рачуна о минималној суми издржавања, а према одредбама члана 160. Породичног закона.

Одредбом члана 160. Породичног закона, прописани су критеријуми за одређивање издржавања. Издржавање се одређује према потребама повериоца и

могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода те других околности од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица те других околности од значаја за одређивање издржавања. Минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храњенике односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељом, доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, најбољи интерес детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду укупно утврђено чињенично стање, мишљење вештака одговарајуће струке и извештај органа старатељства. Побијана пресуда донета је у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета.

Одредбе члана 61. Породичног закона, уређују личне односе детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета. Одлука о вршењу родитељског права донета је правилном применом члана 77. Породичног закона. Начин одржавања личних односа је у складу са извештајем органа старатељства.

Суд је ценио наводе ревизије тужиле, па је нашао да су исти, у односу на одлуке о тужбеном захтеву за измену пресуде којом је заједничко дете странака поверено на самостално вршење родитељског права оцу и о начину одржавања личних односа тужиле и детета, неосновани, те да је материјално право правилно примењено, док наводи ревизије представљају понављање навода истицаних у жалби против првостепене пресуде које је другостепени суд у побијаној пресуди правилно оценио као неосноване дајући за ту одлуку јасне и потпуне разлоге које у свему овај суд прихвата.

Међутим, ревизија тужиле је основана у делу којим је одлучено о издржавању, јер је на утврђено чињенично стање материјално право погрешно примењено.

Одредбом члана 162. став 1. Породичног закона, прописано је да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном износу или у проценту од редовних месечних примања дужника издржавања. С друге стране, одредбом члана 281. Породичног закона, прописано је одступање од начела диспозиције, односно да суд није везан границама тужбеног захтева за издржавање.

У конкретном случају, имајући у виду да тужилца издржава још двоје деце укључујући и ћерку ГГ, коју је усвојио тужени и све околности које су утврђене, као и критеријуме за процену потреба малолетног детета – узраст детета, те могућности тужиле, а водећи рачуна и о минималној суми издржавања – по налажењу овог суда, тужилца је у могућности да плаћа на име издржавања детета 23.000,00 динара месечно.

Код таквог стања ствари, ревизија је делимично усвојена, па је побијана пресуда делимично преиначена, тако што је тужилца обавезана да на име доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа 23.000,00 динара месечно од дана подношења противтужбе па убудуће док постоје законски услови за то, а преко тога је одбијен као неоснован противтужбени захтев за издржавање. Одлука о трошковима поступка је донета сразмерно успеху у поступку по ревизији и на основу члана 153. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу члана 416. став 1. и 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић